

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVER SI LUMINA

JUSTITIE SI LIBERTATE

DIRECTOR: **PETRE BORS**

PROPRIETAR: **I. S. CODREANU**

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 »
Pe 3 luni 8 »

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

No. 5, CALEA RAHOVEI, No. 5

Un număr vechiu 2 Lei

A V I S

Redacțiunea și Administrațiunea acestui ziar s'a mutat definitiv în Calea Rahovei No. 5, vis-a-vis de Palatul de Justiție la Tipografia «Codreanu & Săvoiu».

Orî ce corespondență și plăți, rugăm a ni se face la această nouă adresă, pe numele D-lui CODREANU, redactor-proprietar și administrator al ziarului.

S U M A R

O observațiune în privința intervențiunei forțate a comoștenilor în revandicări de succesiuni de: *G. G. Flaișten*, Primul Președinte al Trib. din Galatz;

Juriul în materie criminală, întâmpinare de *Dl. M. Șutu* Procurorul General al Curței de Apel Iași, la articolul publicat sub acest titlu de *Dl. P. Bors*, în ziarul nostru No. 14 din 9 cor.

Jurisprudență Română:

Inalta curte de Casație secția I: *A. Petride cu I. Serachilopol*.

Curtea de apel Iași secția II: *Maior Gr. Bănulescu cu Gh. Hermeziu* (Interdicția).

Tribunalul Botoșani: *Friderich Goldvurm cu V. Isăcescu și Elena T. Silion*.

Informațiuni, Bibliografie.

O OBSERVAȚIUNE

IN PRIVINȚA INTERVENȚIUNEI FORȚATE

COMOȘTENITORILOR ÎN REVANDICĂRI DE SUCCESIUNI

Distincțiunea este o auxiliară din cele mai prețioase ale legistului. Multe dificultăți cari de altmintrelea arată o inabordabilitate desesperantă ce pare a esclude orîce posibilitate de soluțiune rațională, perd acest caracter rebarbativ îndată ce le aplicăm metoda distinctivă. Ea ne face să ne orientăm mai bine, să vedem lucrurile mai clar

și să găsim deosebiri de aspect și de situațiuni unde înainte nu vedeam de cât o unitate misterioasă și încurcătoare.

O aplicație analoagă a aceluiași procedeu și cu același rezultat fericit ni se oferă în lumea reală de astronomia nebuloaselor. Cu un instrument imperfect — ca la ochire superficială în știința dreptului — nu vedem de cât o nebulozitate, o ceață văpăioasă și nesesisabilă. Indată ce ne servim de un telescop mai perfecționat, începem a distinge, și multe nebulozități se disolv în o mulțime de mici steluțe foarte aproape unele de altele, în grămești stelare, pe când altele revelează caracterul lor pur gazos de „nouri cosmice“, distincțiune care este confirmată prin cercetările paralele ale analizei spectrale.

Dar să nu ne perdem în imensitatea cerurilor. Să ne întoarcem la pământ, și anume la dreptul nostru român.

Vroim să semnalăm o cestiune care este viu controversată până aci, și care prin aplicarea metodei distinctivă se resolvă într'un mod armoniic și satisfăcător.

Când cineva reclamă o succesiune la care există în drept încă alți moștenitori, unii admit acțiunea talem qualem, pe când alții cer intervenția forțată a celorlalți succesori. Ceî d'întâi zic că vocațiunea fie căruî erede este pentru întreaga succesiune, pe când ceî-l'alți susțin că eredele nu poate reclama de cât partea sa proprie, neputând poza ca negotiorum gestor a comoștenitorilor săi. Această divergință de opiniuni divide și jurisprudența noastră, și anelele judiciare sunt pline de hotărări contradictorii în acest sens. Ne aducem

aminte în special de o deciziune a Curței de Craiova, dată numai în majoritate, printre care și regretatul Al. Capitolin, și unde minoritatea desvoltase teza contrariă.

Ne-am permite a crede că ambele partiți au dreptate și n'au dreptate, după cum se întâmplă de obicei când judecăm o situațiune complicată după un singur punct de vedere general, fără a ne da sémă de deosebirile intrinsece ce conține, și că deci acest punct de vedere nu îmbrățișează situațiunea întregă ci numai o parte din ea, necoprinzând o altă parte pentru care deciziunea emisă nu se potrivește.

Eređii sunt de două feluri: eređi rezervatari și eređi colaterali.

Acești d'ntăi sunt eređi fără voia lor, de drept, prin faptul morței lui de cujus. „Le mort saisis le vif.“, „le roi est mort, vive le roi“! Ei nu se pot desbrăca de această calitate de cât prin o declarațiune espresă de repudiare. Cei-l'alți eređi nu sunt eređi reali, oficiali, de cât dacă fac o declarațiune formală că acceptă moștenirea; până atunci ei n'au nici un drept pozitiv asupra succesiunii. Prin urmare, în lipsă de o declarațiune espresă, eredele rezervatar este sesisat de moștenire, pe când colateralii se consideră ca neexistând. O fi având și ei o vocațiune, dar aceasta nu este un drept palpabil, ci o simplă expectativă platonică și facultativă, care pentru a avea o însemnare practică, pentru a deveni un drept, reclamă punerea ei în realitate prin o declarațiune espresă de acceptarea moștenirei. Ast-fel, de adreptul vorbind, colateralul care n'a făcut această declarațiune de primirea succesiunii, nici nu poate fi intitulat „moștenitor“ „erede“ etc. Dar usul limbei laice 'i dă și lui — în anticipația acestei declarațiuni — acest nume, cea ce contribuie mult a produce confuziunea semnalață.

Moștenitorii — luând cuvântul în sensul limbajului ordinar — ne fiind de acelaș fel, evident este că nu le putem aplica aceiași măsură; ei fiind dinstincți între ei, trebuie să distingem și noi când e vorba să le aplicăm principiile.

Eređii rezervatari fiind toți de drept sesisați de moștenire nu poate niminea din ei să reclame separat succesiunea întregă, căci nu 'i aparține, ci nici măcar o parte separată, căci de recognițiunea succesorală, care singură se poate face pe părți ideale, n'are nevoie, iar partea reală nu o poate cere de cât procedând la diviziune, de oare-ce

împărțela neapărat nu se poate face în neffința sau nesciința celor interesați, și dar spre acest scop este necesar a se chiama la proces și pe comoștenitorii rezervatari. Colateralul, din contra, pe câtă vreme n'a acceptat nimenea altul, e singurul stăpân al situațiunei.

Deosebirea între ambele cazuri este manifestă și consecințele ei se desinează într'un chip hotărât și imediat, tranșând controversa indicată în modul cel mai simplu și cel mai decisiv.

Intr'adevăr, dacă un erede rezervatar ar vrea să revandice o moștenire, el neputând cere întreaga succesiune, — care nu 'i aparține — și nici putând reclama partea sa individuală fără a introduce și pe cei-l'alți rezervatari, adversarul care deține imobilele etc, cu drept cuvânt 'i poate opune defectuositatea calității sale și cere introducerea și a celor'l'alți comoștenitori, fie din partea revendicantului prin citarea lor directă alături cu el, fie din partea sa proprie prin intervenție forțată. Mai mult! Instanța fiind angajată pentru revendicare ea nici nu poate să se transforme din punct de vedere formal în instanță de partagiu, și apoi spre a partagia un lucru, trebuie mai întâi să 'i posedăm, și ast-fel e neapărat că revendicarea să se facă de toți proprietarii spre a se putea face în urmă, după ce se va fi obținut câștig de cauză, împărțeala între ei.

Ear dacă revendicarea se face de un colateral, aceeași excepție nu 'și mai are loc, de oare-ce, eredele lăaturalnic neexistând decât prin acceptare formală, moștenirea se cuvine în întregimea ei, în mod exclusiv, aceluia care cel d'ntăi a făcut o asemenea declarație. Acesta are vocațiunea reală asupra întregii succesiuni — părțile nu se fac de cât prin ivirea unui alt acceptant în grad egal — și dar părătul care deține averea nu mai poate să opună o asemenea excepție. Posesiunea acestuia, fiind fără titlu, trebuie să cedeze reclamațiunei revendicantului care are un titlu legal. Ear dacă în urmă se ridică un alt erede în grad util sau superior, n'are de cât să reclame dreptul său de la comoștenitorul victorios; pentru densusul e indiferent în mâna cui 'și revandică succesiunea

Ear cestiunea sezinei conf. art. 653 c. civ., ce poate surveni în asemenea revandicări, este un incident procesual care n'are aface cu principiile enunțate, și nu alterează întru nimic deciziunea dată. In caz de lipsă a formalităților art. 653, se va ficsa un termen pentru aceasta, trecut care,

eredele acceptant se va considera ca și când n'ar fi acceptat, rămând să pornească în urmă o acțiune deosebită.

Ast-fel invocarea cuvintului magic, de „distinguo“ credem că a clarificat lucrurile și în specia noastră și a înlăturat toate dificultățile.

G. G. Flaișlen

Ziarul Curierul Judiciar, fiind cum am spus și altă dată, o tribună liberă, în care toate opiniunile se pot exprima în deplină libertate, dăm loc cu plăcere în coloanele ziarului nostru întâmpinării ce d-l M. Șuțu, procuror general de pe lângă Curtea de apel din Iași, ne trimite ca răspuns articolului publicat de d-l P. Borș directorul nostru în No. 14 de la 9/21 corent, și care este intitulat JURIUL IN MATERIE CRIMINALĂ. Acel articol vorbește în destul prin sine însuși și nu desființează opiniunea noastră mutată a organului nostru, care este pentru menținerea Instituțiunei Juriului, suprema garanție în materie criminală. Opiniunea noastră este evident că este diametral opusă părerei onor. d-lui Șuțu, care vede în menținerea acestei instituțiuni un pericol social.

Nu credem dar a fi greșiți de a susține că opiniunea d-sale va rămâne o părere împărțită de cei mai puțini, și în tot casul va fi foarte anevoe, dacă nu imposibil, ași găsi aderenți. De alt-mintrelea ne unim cu d-sa în privința părții a doua a cuvântării sale : că legea ar trebui să fie îndreptată așa ca să dea cele mai puternice garanții în privința compunerii Juriului și a formării listei juraților, lucruri despre care în mai multe rânduri s'a tratat în ziarul nostru.

Redacțiunea

JURIUL IN MATERIE CRIMINALĂ

D-l P. Borș, directorul *Curierului Judiciar*, face, în No. 14 din 9 Aprilie a. c. al acestui ziar, sub titlul de mai sus, o analiză critică a studiului ce l-am publicat de curând asupra instituțiunei juriului în România. Publicarea lucrării mele având de scop a pune la ordinea zilei chestiunea desființării sau cel puțin a reformării instituțiunei, a atrage asupra-î atențiunea oamenilor competenți și a provoca o discuțiune folositoare care să servească la găsirea mijloacelor celor mai raționale pentru îndreptarea unui rău în deobște recunoscut și necontestat, am văzut cu plăcere *Curierul Judiciar* grăbindu-se a supune studiul meu unui examen serios și căutând a aduce lumină nouă în cauză. Imi rezerv, cu altă ocaziune, de a răspunde mai pe larg observațiunilor onorabilului meu contradictor, privitoare la fondul chestiunei. Pentru astăzi, mă mărginesc a releva câte-va impuțări nedrepte ce mi se fac de d-sa și a rectifica niște puncte asupra cărora n'am fost bine înțeles.

Datele statistice culese de mine pentru a constata mersul justiției noastre criminale nu se referă de cât la Curțile cu Jurați din circumscrip-

țiunea Iași, iar nu și la acele din circumscripțiunea Galați, precum pare a crede d-l Borș. După ce stabilesc 44 la 100 a achitărilor pronunțate de jurați din circumscripțiunea Iași, apoi, pentru a face calculul aproximativ al achitărilor bazate pe lipsa de dovezi îndestulătoare, pe legitima apărare sau pe starea mentală a preveniților, care achitări numai se pot considera ca justificate, recurg la statistica cauzelor criminale judecate de Curtea de Apel din Galați, (care este, precum se știe, jurisdicțiunea criminală pentru Dobrogea) găsesc că achitățile pronunțate de zisa Curte nu sunt de cât de 22 la 100, și din această comparațiune între judecata juriului și cea a magistraților permanenți, cari nu pot achita de cât în împrejurările de mai sus, deduc că tocmai jumătate din achitățile pronunțate de Curțile noastre cu jurați rămân nejustificate.

D-l Borș regretă că n'am prezentat și statistica Curților cu Jurați din circumscripțiunile București și Craiova, adăogăm, și Galați. Nu puteam însă nici să adun eu însumi actele necesare pentru facerea acestor statistice, nici să cer de la șefii parchetelor respective îndeplinirea unei asemenea sarcine destul de anevoioasă. Moravurile poporului și gradul de cultură al claselor mijlocii fiind aceleași în toată țara, am conchis că statistica celorlalte Curți nu ne poate da un rezultat diferând mult de cel obținut la Iași. Cred că proporțiunea achităților trebuie să fie pretutindenea între 40 și 50 la 100. De alt-fel, conviū că ar fi bine, pentru a se constata în mod precis mersul instituțiunei în întreaga țară, să se facă și la acele trei Curți lucrarea efectuată la Iași.

D-l Borș consideră ca eronată părerea ce am emis relativ la originea instituțiunei juraților. Am zis că judecata prin juriu în întruniri periodice, sub forma sa actuală, a ajuns la popoarele moderne din obiceiurile erei barbare și ale erei feudale. Nu 'mă-e greu a demonstra exactitatea acestei afirmațiuni. Găsim, în adevăr, principiul instituțiunei, caracterul ei quasi-popular, în legislațiunile greacă și romană. Dar atât tribunalul *heliastilor* (de la *helios*, soare, pentru că judecau pe piața publică) cât și *judices jurati* diferă prea mult de juriul modern, ca să vedem în acele jurisdicțiuni originea acestui din urmă. *Heliasti* se întruneau de câte ori se denunța un delict public seu privat. Numărul lor nu era limitat ; se urca după gravitatea faptului, de la 500 până la una sau mai multe mii. Numărul *judecătorilor ju-*

rați de și mai puțin considerabil, totuși se urca de la 30 până la 70 sau 80, recrutându-se exclusiv în ordinele patricianilor. Instituțiunea e desființată sub Imperiul și judecata prin juriu, sub forma actuală, nu apare decât în secolul al VI-lea, epoca invaziunii popoarelor germanice. Atunci constatăm pentru prima oară periodicitatea convocărilor (*placita*) și numărul de 12 jurați, *boni homines*, oameni liberi din fie-care cetate. Juriul e menținut sub feodalitatea, trece cu Normanzi în Anglia în secolul al XI-lea, se așează definitiv în această țară pe când dispare pe continent, se restabilește în Franța la 1791 și, în fine, este introdus în legislațiunile celorlalte state europene. Astfel fiind datele istorice, nu este o eroare, cred, a zice că adevărata origină a juriului, o găsim în instituțiunile popoarelor barbare și feudale, și că din obiceiurile acestora a ajuns la popoarele moderne. De alt-fel, nu-mi propusesem să fac istoricul instituțiunii, ci numai să arăt în treacăt că nevoile sociale, care explică necesitatea juriului pe acele timpuri, nu mai există astăzi.

D-l Borș îmi atribuie un fel de ezitare între suprimarea juriului și între restrângerea competenței sale și regulamentul instituțiunii. Aprecierea d-sale este eronată. Mi-am formulat concluziunile cu destulă precizie. Propun, în primul loc, desființarea juriului în materie criminală, și numai în subsidiar, (pentru a întrebuița un termen familiar baroului) față cu dificultățile de tot fel ce le ar întâmpina această soluțiune radicală și față cu necesitatea urgentă de îndreptarea răului, propun soluțiunea a doua.

În fine, d-l Borș mă îndeamnă a face un proiect de lege îndreptător a defectelor organizațiunii actuale a juriului. Dar acest punct l-am desvoltat în deajuns în studiul meu, indicând dispozițiunile defectuoase ale procedurii noastre criminale, sensul în care căută a fi modificate și rațiunea modificărilor propuse. Ași formula și proiectul de lege relativ dacă așa fi însărcinat cu asemenea lucrare. Cred însă că mi-am făcut pe deplin datoria atragând atențiunea celor în drept asupra viciurilor acestei instituțiunii, a cărei menținere în starea actuală o consider ca un pericol social.

Îmi rezerv, precum am zis la început, să răspund altă dată la argumentele produse de onor. d-l Borș în favoarea juriului.

M. Suțu

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE, SECȚIA I

Audiența de la 8 Februarie 1895

Președenția d-lui **N. M A N D R E A**, Președinte

A Petride cu I. Serachitopolu

Lucru judecat.—Jurământ.—Când se consideră lucru definitiv judecat refuzul de a jura.

Se consideră ca lucru definitiv judecat refuzul de a jura când cel cărui a se deferă jurământul, refuză de a presta, sau când pentru zina desfiptă a presta jurământul a lipsit fără a justifica piedica legitimă.

Decisiunea No. 64/95.—Respins ca nefondat recursul făcut de A. Petride în contra decisiunii Curței de Apel București secția III-a, No. 42/94, în proces cu I. Serachitopolu.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier I. Prodan. S'a ascultat : d-l Petre Borș, avocatul recurentului A. Petride în desvoltarea motivelor de casare și d-l Anghelescu, avocatul intimatului I. Serachitopolu în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Violarea autorității lucrului judecat și exces de putere.»

«Recurentul deferise jurământul decisoriiu intimatului Serachitopol încă de la prima instanță și pe care densusul nu l'a prestat. În apel din nou i s'a deferit și judecata a încuviințat ordonând a se presta pentru un nou termen la care a lipsit. Curtea de apel considerând lipsa ca un refuz îl condamnă a plăti reclamatului suma de 11696 lei 90 bani ;

«Făcându-se opozițiune de adversar, Curtea de apel prin hotărârea sa atacată cu recurs sub No. 42/94, revine asupra jurnalului său interlocutoriū coprins în hotărârea dată în lipsa părții, ceea ce este violarea autorității lucrului judecat și tot-odată un exces de putere.»

Având în vedere decisia supusă recursului din care reese că între recurentul Petride și intimatul Serachitopolu fiind o tovărășie pentru exploatarea moșiei Palanguta, la desfacerea acestei tovărășii, Petride a pretins de la intimat suma de 12000 lei derivând din aceea tovărășie ;

Că pentru constatarea quantumului sumei s'a prezentat acte și s'a încuviințat și expertise prin care s'a determinat parte din acea sumă, iar pentru cea-laltă parte din sumă, partea reclamantă a deferit jurământ, care s'a admis de tribunal, dar, care nu s'a prestat de partea pârâtă fiind-că a lipsit, în urmă tribunalul a condamnat pe Serachitopol; că ambele părți făcând apel, Curtea prin jurnalul sên de la 20 Octombrie, admite jurământul deferit de prima instanță ca concludent și amână prestarea lui la 14 Decembrie 1893, când Serachitopol lipsind s'a respins apelul prin decisia cu No. 238/93 ;

Că făcându-se opozițiune, Serachitopol a prestat jurământul în modul cum fusese admis ca concludent și

de tribunal, în urmă de care Curtea prin decizia cu No. 42/92 respinge apelul lui Petride și admite apelul lui Serachitopol, condamnându-l numai la suma de 601 lei și 50 bani ;

Considerând că din combinatele art. 234 cu art. 161 pr. civ. și 1211 c. c. rezultă că numai atunci se consideră ca un lucru judecat refuzul de a jura când cel cărui i se deferă jurământul refuză de a l' presta sau când pentru ziua defiptă a presta jurământul a lipsit fără a justifica piedica legitimă, or în specie fiind justificată cauza absenței la Curtea de apel, când trebuia să presteze jurământul din ne prezentarea lui la acea zi, nu putea să se considere că a refuzat prestarea aceluși jurământ și prin urmare nu putea fi vorba de violarea autorității lucrului judecat ;

Considerând că de altmintrelea încheerea tribunalului prin care s'a dispus prestarea jurământului din partea lui Serachitopolu, care lipsea, nu este o hotărâre interlocutorie asupra căreia nu s'ar putea reveni ; fiind-că faptul că e dată în lipsă dă dreptul a face opoziție sau de a face apel și dă dreptul de a discuta din nou admisibilitatea jurământului atât în sine cât și în privința punctelor asupra cărora avea jurământul să se săvârșească.

Că prin urmare încheerea tribunalului nu constituie lucru judecat.

Că, asemenea și în apel dacă o parte căreia i s'a deferit jurământul lipsește făcând opoziție și justificând cauza absenței precum s'a urmat în speță ; asemenea nu poate fi vorba de violarea lucrului judecat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul etc.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, SECȚIA II.

Audiența din 9 Februarie 1895

Președinția d-lui I. Th. BURADA, Președinte

DECISIUNE CIVILA No. 34

Major Grigore Bănulescu cu Gh. Hermeziu.

Interdicțiune.— Cine poate face o asemenea cerere. Dacă rudele prin alianță o pot face.— Dacă o persoană, de și nu este rudă de sânge, însă tutore al unui minor rudă de sânge cu persoana a căreia interdicțiune se cere poate face această cerere.

Interdicțiune.— Dacă cererea de interdicțiune este admisibilă când în cerere nu se renumără faptele de sminteală sau de imbecilitate nici se arată probele și martorii, însă se arată lămurit caracterul boalei.

Interdicțiune.— Dacă avisul consiliului de familie, nefavorabil cererii de interdicțiune, trebuie ținut în seamă de justiție.

Interdicțiune.— Dacă cererea de interdicțiune este admisibilă când persoana ce se cere a se pune sub interdicție nu este cu totul lipsită de inteligență și în ce cazuri.

1) Numai rudele de sânge nu și prin alianță pot introduce în justiție o cerere de interdicțiune.

Tutorele unui minor rudă de sânge cu persoana a căreia interdicțiune se cere poate face această cerere, și o poate face în mod valabil fără a avea nevoie de vre-o autorizațiune prealabilă, căci în calitate de tutore și mandatar legal al minorului, el l' reprezintă în principiu în toate actele vieții civile și puterile sale nu pot fi limitate și îngrădite cu a nume forme, în afară de cazurile prevăzute de lege.

2) Cererea de interdicțiune este admisibilă din punctul de vedere al formei și al conținutului când prin ea se arată lămurit caracterul boalei de care suferă persoana a căreia interdicțiune se cere, și lipsa de a se enumera în cerere faptele de sminteală sau de imbecilitate, de a se produce actele justificative și de a se indica martorii, nu este de natură a atrage nulitatea reclamațiunii, când această lipsă a fost îndeplinită prin procedura ulterioară urmată asupra cererii de interdicțiune.

3) Avisul consiliului de familie chemat a se pronunța asupra cererii de interdicțiune și care s'a pronunțat chiar unanim în sensul respingerii cererii de interdicțiune nu poate fi un motiv pentru respingerea interdicțiunii cerute, căci de și convocarea și avisul prealabil al rudelor constituie o formalitate substanțială în procedura de interdicțiune, de aci însă nu se poate deduce că intențiunea legiuitorului a fost de a da avisului consiliului de familie, în materia de interdicțiune, caracterul unei deliberațiuni hotărâtoare în cauză. Acest avis poate servi, dupe împrejurări, ca un element de apreciere și de convingere, însă tot judecătorii sunt suverani apreciatori în privința faptelor pe cari se bazează cererea de interdicțiune.

4) Cererea de interdicțiune este admisibilă când persoana a căreia interdicțiune se cere, de și nu este cu totul lipsită de inteligență păstrând ore cari noțiunii esacte în ce privește în special întinderea și valoarea averii sale, totuși se constată că este atinsă de o slăbiciune mintală și căzută într'o stare obicinuită de sminteală cari nu i permit de a avea puterea de raționament și de judecată, voința luminată, conștientă de sine și liberă, neapărat necesară pentru a putea face, în deplină cunoștință de voințele și de interesele sale, actele relative la persoana și avutul său.

S'a ascultat: d-nii avocați Misir și Sipsomo, din partea apelantului Major Gr. Bănulescu, în dezvoltarea motivelor de apel, și d-l avocat Al. Enacovică, din partea intimatului Gh. Hermeziu, în combateri.

Curtea deliberând,

Vedând apelurile interjectate atât în numele D-lui Gh. Hermeziu, cât și de Major G. N. Bănulescu, în numele său propriu și în calitate de tutore al minorului său fiu, Titu, contra sentinței No. 347 din 17 Decembrie 1894, dată de tribunalul de Botoșani asupra cererii de interdicțiune introdusă de cel de al doilea contra celui dintâiu ; apeluri juncționate priu deciziunea acestei Curți No. 174 din 23 Ianuarie a. c. ;

Având în vedere motivele din sentința dată de primii judecători ;

Examinând lucrările urmate înaintea primei instanțe și în special avisul consiliului de familie, raporturile medicilor experți, interogatorul piritului și depunerile martorilor produși în cauză ;

Ascultând pe reprezentanții părților și a Ministerului public în concluziunile lor ;

Considerând că reclamantele Major Bănulescu, nefiind rudă, ci numai aliat cu părătul Hermeziu, nu intră în categoria persoanelor cărora legea prin art. 436 c. c. recunoște în mod limitat dreptul de a introduce înain-

tea justiției o cerere de interdicțiune; că deci apelul său, cum și cererea sa introductivă nu poate și nu putea fi luată în considerațiune de cât e'ă făcută în numele minorului T. Bănulescu, care după cum rezultă din desbateri este nepot de soră, deci rudă cu pârătul Hermeziu;

Că lucrând în numele fiului său minor, reclamantele a putut în mod valabil, fără a avea nevoie de vre-o autorizațiune prealabilă, să introducă cererea sa, căci în calitate de tutore și mandatar legal al minorului, el îl reprezintă în principiu în toate actele vieții civile, și puterile sale nu pot fi limitate și îngădite cu anume forme, în afară de cazurile specificate de lege, că alegațiunea făcută pentru prima oră în instanța de apel de către reprezentantul pârătului, cum că minorele Bănulescu ar fi ajuns la majoritate, nu e sprijinită de nici o dovadă; că de altminterlea dovadă contrarie rezultă în mod suficient din certificatul eliberat de *Diracțiunea Liceului* în care se află minorele Bănulescu, și prin care se arată că data nașterii se constată din extractul de stare civilă prezentat de părintele său, este din Octombrie 1874; Că deci cererea, făcută de Majorul Bănulescu în numele minorului său fiu, este, din punctul de vedere al calității reclamantului, admisibilă;

Considerând că cererea este de asemenea admisibilă și din punctul de vedere a formei și a conținutului ei întru cât prin ea se arată lămurit caracterul bolii de care se preinde că pârătul este atins, — că lipsa în emerarea faptelor de smintelă sau de inbecilitate, în producerea unor acte justificative și în indicarea martorilor, nu este de natură, a atrage nulitatea reclamațiunii, întru cât această lipsă a fost îndeplinită prin procedura ulterioară urmată asupra cererii de interdicțiune; Că tot atât de neîntemeiat este motivul de respingere a reclamațiunii bazat pe împrejurarea că consiliul de familie, convocat de tribunalul de prima instanță s'a pronunțat în mod unanim în sensul respingerii cererii de interdicțiune; Că dacă în adevăr convocarea și avisul prealabil a rudelor constituie o formalitate substanțială în procedura de interdicțiune, de aci nu se poate deduce că intențiunea legiuitorului a fost de a da acestui avis caracterul unei deliberațiuni hotărâtoare în cauză. Că din toate textele relative la materie, reeșe din potrivă dreptul suveran de apreciere lăsat judecătorilor sesizați de o cerere de interdicțiune; că rolul consiliului de familie se mărginește a'și da părerea asupra stărei în care se află persoana a cărei interdicțiune se cere, și părerea sa poate după împrejurări să servească justiției ca un element de apreciere și de convingere, fără însă ca judecătorii să fie înținuți a o consfinți atunci când ea este în contradicțiune cu celelalte elemente de convingere și cu dovedile produse în instanță; Că în specie aprecierea justiției s'a putut cu atât mai puțin întemeia pe avisul exprimat prin procesul verbal a consiliului de familie, cu cât din conținutul acestui act rezultă în mod evident că preocupățiunea persoanelor care l-au redactat sau inspirat a fost înainte de toate a găsi argumente pentru înlăturarea cererii de interdicțiune, și de a evita or-ice afirmațiune, or-ice apreciere despre influența ce boala de care pârătul este atins exercită asupra facultăților se sale intelectuale, înflență, care de altminterlea e netăgăduit constatată prin expertisele medicale, interogatorul și ancheta cu martori urmate în cauză;

Considerând că atât medicii cari au fost însărcinați de justiție de a constata starea pârătului, cât și magistrații de la prima instanță cu ocaziunea interogatorului la care l-au supus, l-au găsit într-o stare de prostațiune și de slăbiciune fizică și intelectuală pe care vârsta lui puțin înaintată ne-o explică; Că din arătările onora din marturii, persoane care l'au vizitat mai des rezultă că această stare a început a se manifesta de aproape doi ani

în urma unei dureroase lovituri ce pârătul a suferit în afecțiunile sale prin pierderea fiului său; că de atunci boala a mers agravându-se, producându-i o alterare a rațiunii a memoriei și a voinței se sale, până în așa grad în cât de multe ori nu cunoștea persoane cu care era în relațiunile cele mai de aproape și făcându-l de la un timp a nu se mai ocupa de afacerile sale pe care le administra mai înainte cu mare îngrijire;

Considerând că dacă conversațiunea urmată între pârătul și medicii care l-au examinat, precum și interogatorul la care au fost supus înainte primilor judecători cuprinde câte-va răspunsuri lucide și exacte, cele mai multe din spusele pârătului denota în el o lipsă de legătură și de comparațiune în idei o ignoranță sau cel puțin o incertitudine în privința fie a persoanelor pe care le-a cunoscut cu care chiar a fost în cele mai strânse legături de afecțiune precum membrii familiei sale, fie a lucrurilor și a faptelor care se ating direct de viața și de ocupațiunile sale, o alterare a rațiunii și a sentimentelor sale către rude și în special către fratele său, căruia arătase până atunci cea mai vie afecțiune după cum rezultă din desbateri alterarea mergând până a'și inchipui sau a admite cu cea mai mare credulitate temeri himerice sau bănueli nejuste și neadmisibile; că magistrații de la prima instanță constată dificultatea ce o resimte pârătul de a răspunde la întrebările ce i se pun, precum și oboseala ce i producea mișcarea intelectuală ce răspunsurile sale i impuneau; Că din toate dovezile și actele urmate în cauză rezultă în mod evident că pârătul se află într-o stare de slăbiciune mintală constatată prin esptisa medicală ca rezultat a unei afecțiuni cerebrale; că de și de la data interogatorului luat de primii judecători, justiția n'a putut constata prin ea însăși progresele acestei afecțiuni, totuși fiind seamă de afirmarea făcută de unii din medicii ascultați ca martori de tribunal cum că boala de care pârătul suferă este incurabilă și progresivă, este permis a se deduce cu siguranță, din grijea și din insistența cu care soția pârătului prin atitudinea și faptele sale înainte tribunalului precum și apărătorul său, prin concluziunile sale înainte Curței, au căutat să evite o nouă înfățișare a pârătului înainte justiției, cel puțin că starea lui intelectuală nu s'a îmbunătățit;

Considerând că din cele ce preced rezultă că dacă Gh. Hermeziu nu este cu totul lipsit de inteligență dacă el a păstrat câte-va noțiuni exacte în ce privește în special întinderea și valoarea averii sale, el este însă atins de o slăbiciune mintală, și căzut într-o stare obișnuită de sminteala care nu i permite de a avea puterea de raționament și de judecată, voința luminată, conscientă de sine, și liberă, neapărat necesarie pentru a putea face în deplină cunoștință de voințe și de interesele sale, actele relative la persoana sa și la avutul său; Că față cu această stare este indispensabil de ași asigura, prin interdicțiune, protecțiunea ce legea o rezervă nenorociților a căror minte este rătăcită, incredințându-se îngrijirea persoanei și avutului său unui tutore supus răspunderii, îngădirilor și controlului prescrie în favoarea celor incapabili;

Că această măsură se impune cu atât mai urgent, față cu lupta între influențele și interesele contrare, pe care lipsa de voință a pârătului permite a se exercita și a se satisface împrejurul său, luptă care, după cum nu s'a ascuns chiar în desbateri a adus pe moștenitorii eventuali a pârătului a da tristul spectacol a unor tratative de împăcare relative la împărțeala unei moșteniri nedeschisă încă.

Pentru aceste considerante Curtea, respinge apelul făcut de Gheorghe Hermeziu, admite apelul făcut de

Maior Grigore Bănulescu, reformă sentința trib. Botoșani No. 347 din 17 Decembrie 1894 și declară în stare de interdicțiune pe Gheorghe Hermeziu etc.

(ss). I. Th. Barada, M. B. Cantacuzin, Al. G. Hinna

Osebită Păreră

Sub-semnații de acord cu majoritatea Curței în ceia ce se atinge chestiunile de drept relevate de procuratoarele D-lui Hermeziu relative la calitatea de a sta în instanță a d-lui Major Bănulescu, ca aliat și tutor a minorului său fiu și celelalte nu împărțăm însă soluțiunea dată asupra fondului;

Vedând că din toate actele, arătările scrise ale doctorilor, interogatoriile, făcute pârâtului Hermeziu, este constant că acesta presintă simptomele unei stări de slăbire generală a minții.

Că ast-fel fiind, numai această slăbiciune mintală, provenind chiar dintr'o afecțiune cerebrală, nu este îndestulătoare, pentru a motiva punerea sub interdicțiune a cui-va întru cât nu este dovedit în mod cert, că această afecțiune a pus pe pârât în stare obișnuită de imbecilitate, smintire și nebunie furioasă, singurele cazuri când după formula rostire a art. 435 c.civ., este loc de a se pronunța interdicțiunea, — și nu rezultă din nici un act certitudinea acestei stări;

Că slăbirea inteligenței, având drept urmare nesiguranța și esitarea în responsurile date, întunecimea memoriei, lipsa de voința parțială a pârâtului, ar putea cel mult justifica numirea unui consiliu judiciar, care să-i ocrotească voința și acțiunea șovăitoare și să-i apere interesele persoanei și a avutului său, așa precum a fost hotărât de tribunal;

Că faptul că soția pârâtului și chiar apărătorul său au declarat că nu-l pot actualmente prezenta înaintea Curței precum și competițiunile și lupta de interese măturisite de ambele părți nu sunt îndestul de determinate pentru ca justiția să pună sub interdicțiune pe Hermeziu, măsură atât de gravă și riguroasă;

Pentru aceste motive, suntem de părere a se respinge cererea de punere sub interdicție ca lipsită de dovezi.

(ss) N. Volenti, D. Sofian.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BOTOȘANI

Președinția d-lui I. IVAȘCU, membru

JURNALUL NO. 1454 DIN 23 MARTIE 1895

Fridrich Goldvurum cu Vasile Isăcescu și Elena T. Silion

Proba. — Ce este proba. — Dacă este o cestiune de ordine publică. — Dacă se pot crea probe peste cele prevăzute de lege și dacă li se poate o altă autoritate de cât aceea ce au a lua de la lege.

Hotărârea de expedient. — Dacă sunt prevăzute de lege.

Acte. — Dacă actele dintre părți pot fi atacate pentru dol și violență.

Proba testimonială. — Dacă se admite când se atacă actele dintre părți pentru dol și violență.

Transacțiune. — Dacă are caracterul unei hotărâri și când. — Dacă omologarea îi dă caracterul unei hotărâri. — Ce efect are transacțiunea care nu este rezultatul unei contestațiuni.

1) Proba fiind un mijloc de constatare al drepturilor și obligațiilor dintre părți, ca atare este o cestiune de ordine publică, ast-fel că nimeni nu poate crea alte probe peste cele prevăzute de legiuitor, nici a li se da o altă autoritate de cât aceea ce o au prin lege.

2) Legiuitorul nostru nu vorbește nicăeri în hotărârile de expedient, prin urmare esistența lor ne fiind opera

legiuitorului nu pot avea o altă autoritate de cât aceea ce i-o dă rațiunea.

3) Orî ce acte dintre părți pot fi atacate pentru cauze de dol și violență, și dovada cu martori este permisă în asemenea cazuri.

Nu poate fi vorba de hotărâre acolo unde nu este contestațiune și desbateri. Ast-fel o transacțiune intervenită între părți asupra împărțelei unei averi, și care nu este rezultatul unei contestațiuni, nu poate avea caracterul și efectul unei hotărâri, chiar când este omologată de tribunal.

Participarea tribunalului la o asemenea transacțiune nu-i poate da nici cel puțin caracterul unei hotărâri de omologare, de oare ce nici un text de lege nu supune asemenea convențiunii omologăre.

Asemenea transacțiuni nu pot avea altă tărie de cât aceea pe care legea o acordă actelor autentice.

Pentru astăzi fiind ficsat termen ca trib. să delibereze și să se pronunțe asupra incidentului invocat de d-l avocat C. Arion din partea lui Fridrich Goldvurum de a se reveni asupra jurnalului prin care s'a admis lui V. Isăcescu dovada cu marturi asupra cererii reconvențiale făcută de acesta având de scop anularea transacțiunii încheiată între d-lor prevăzută în hotărârea de expedient dată de trib. Ilfov secția Comercială, pronunțare care s'a amânat pe astăzi conform jurnalului No. 1343 din 14 a curente.

Tribunalul

Având în vedere incidentul sus arătat, susținerile verbale a părților și resumatele lor de conclusiuni prezentate în scris.

Având în vedere în fapt că printr'o acțiune introdusă la acest trib. d-l Fridrich Goldvurum cheamă în judecată pe d-l Vasile Isăcescu și Elena T. Silion, cerând nulitatea împărțelei averei rămase în urma def. lor părinte ca făcută în dauna drepturilor sale de creditore al compărțitorului V. Isăcescu în virtutea unei transacțiuni întărită sub formă de hotărâre de trib. comorcial de Ilfov. În urma aceștia d-l V. Isăcescu introduce și el o acțiune contra lui Goldvurum în nulitate pentru cauza de dol și violență, acțiune pe care trib. la prima înfățișare după cererea părților și în interesul buneii administrațiuni a justiției le junctionează ficsându-se nou termen de judecată, când d-l Vasile Isăcescu prin reprezentantele său d-l Al. Enacovicî cere ca trib. să-i admită proba testimonială pentru a dovedi punctele din reclamațiune, ceia ee trib. prin jurnalul No. 5081 din 29 Noembrie 1894 a și admis dispunând a se asculta martorii pro și contra;

Având în vedere că proba fiind un mijloc de constatare al drepturilor și obligațiilor dintre părți, ca atare este o cestiune de ordine publică, ast-fel că nimenea nu poate crea altele peste acele prevăzute de legiuitor nici a li se da o altă autoritate de cât aceea ce o au prin lege.

Având în vedere că nicăeri legiuitorul nostru nu vorbește de hotărârile de expedient prin urmare ele pot avea o altă autoritate de cât aceea ce i-o dă rațiunea;

Având în vedere că transacțiunea în virtutea căreia Goldvurum lucrează contra d-lui Isăcescu de și investiția

sub formă de hotărâre, cu toate acestea nu poate avea caracterul și efectul unui atare titlu fiind-că autoritatea de care sunt investite hotărârile în genere nu provine din acea numai că ele sunt acte ale justiției dar fiind-că sunt rezultatul unor debateri urmate între părți asupra unor contestațiuni ast-fel că se presupune că tot ceea ce s'a zis și spus dinaintea instanței este tot ce s'a petrecut între ele și ca atare numai cuvântul justiției *pro veritate habetur*; cu alte cuvinte nu poate fi vorba de hotărâre acolo unde contestațiune și debateri lipsesc și prin urmare ceea ce judecătorii decid în asemenea cazuri nu poate avea caracterul unei hotărâri. Ori în cazul de față care era contestațiunea pe care trib. comercial de Ilfov era chemat a termina prin hotărârea sa pentru a putea susține cu succes că titlul de care se servește Goldvorum în acțiunea sa este o hotărâre? nici unul. Din contră în momentul când Goldvorum și Isăcescu s'a prezentat dinaintea trib. comercial de Ilfov nimic nu se contesta de ei, totul era limpezit și hotărât între dînșii prin transacțiunea ce încheiasă, ast-fel că trib. nu mai avea nimic de făcut.

Având în vedere că participarea trib. de Ilfov la transacțiunea dintre Goldvorum și Isăcescu în urma confecționării ei, nu poate da cel puțin caracterul unei hotărâri de omologare, de oare-ce nici un text de lege nu supune asemenea convențiunii omologărei, așa că transacțiunea în baza căreia Goldvorum lucrează contra lui Isăcescu nu poate avea altă tărie de cât aceea pe care legea o acordă actelor autentice.

Având în vedere că după dispozițiunile art. 952 c. civ. ori-ce acte dintre părți pot fi atacate pentru cauze de dol și violență și că dovada cu martori este permisă în asemenea cazuri.

Tribunalul

Pentru aceste motive.

Respinge incidentul ridicat de Fr. Goldvorum prin reprezentantele său d-l avocat C. Arion și menține în tot jurnalul No. 5081 din 29 Noembrie 1894. Ajurnă cauza la pe când se vor chema și asculta martorii propuși, iar d-l V. Isăcescu și Elena Silion se vor prezenta în persoană la interogator conform jurnalului No. 567/95.

(ss) I. Ivașcu, G. M. Marin.

INFORMAȚIUNI

Atragem deosebita atențiune a cititorilor noștri asupra articolului „O observațiune în privința intervențiunii forțate a comoștenitorilor în revandicări de succesiuni” publicat ca revistă în acest număr. El se datorește penei distinsului scriitor și jurisconsult G. G. Flaișlen, Primul Președinte al Tribunalului din Galați.

Asemenea atențiunea cititorilor noștri asupra întâmpinării ce am primit de la d-lui M. Șuțu, distinsul Procuror General pe lângă Curtea de Apel din Iași, în cestiunea articolului

„Juriul în materie criminală” publicat de d-l P. Borș, directorul ziarului nostru în No. 14 din 9 curent, care întâmpinare s'a publicat în pag. 3 din acest număr.

* * *

Legea pentru reformarea Cărței a treia din Codul de Comerț relativă la falimente, votată de Senat, venind în Cameră și trecând prin secțiuni, s'a numit raportor d-l deputat Const. Ghiță Ion. D-sa terminând raportul Sâmbătă 22 curent, la și depus pe biuroul Camerei și s'a trimis la imprimat. Luni, deci, va veni în discuțiunea adunării.

La această lege comitetul delegaților secțiunilor în unire cu d-l Ministru de Justiție au format nise amendamente cari tind a se modifica în totul legea votată de Senat în privința sindicilor. Se creiază din nou 42 judecători pe lângă Tribunalele din țară, cari vor avea a îndeplini sarcina de sindici în falimente, și de fie-care Trib. câte un secretar comptabil. Aceste inovațiuni crecă va fi bine venite, dar ne temem că, timpul fiind prea scurt, se va căuta ca legea să se voteze așa dupe cum s'a votat și în Senat, și că se va renunța la aceste amendamente.

Domnii abonați cari au a'și schimba domiciliul, cu ocazia Sf. Gheorghe, sunt rugați să bine-voiască a ne face cunoscut noua d-lor adresă către Administrație prin o carte poștală, pentru a nu suferi ast-fel intreruperi în primirea ziarului.

Administrația.

BIBLIOGRAFIE

A eșit de sub presă în două volume:

CODICELE CIVIL

ADNOTAT CU JURISPRUDENTA ROMANA

Cuprinzând și un apendice

de hotărârile pronunțate de Inalta Curte de Casație, Curțile de Apel și Tribunalele de județ, asupra fie-cărui articol în parte

DIN VECHILE LEGIURI

CARAGEA SI CALIMACH

și asupra

REGULAMENTELOR ORGANICE ALE MUNTENIEI ȘI MOLDOVEI

cu numărul, data și colecțiunile în care ele se găsesc publicate

DE

C. CHRISTESCU

Primul Grefier al Inaltel Curți de Casație și Justiție.

Comandele se pot face și prin cărți poștale adresate direct autorului. Ele vor fi executate la moment odată ce prețul lor va fi primit, fie prin mandat poștal a cărui taxă priveșce pe cumpărător, fie în ori-ce alt mod. Costul pentru expedierea exemplarelor este în comptul autorului.

Prețul ambelor volume broșate este de lei 12, și ediția de lux (chârtie velină) de lei 14, iar legată în piele peste tot, ambele volume la un leu. e de lei 14 și 16.